

Imperium Føroya Fiskasøla

*Fiskasølumenninir ráða yvir helvtini av
arbeiðsmegini á teim føroysku virkjunum.
Beinleiðis hava teir samband við 42 parta-
feløg við einum kapitali upp á 39 milliónir*

Framin — føroyskt tíðarrit fyri sosialismu og sjálvstýri — er komin fyrri stuttum. Hetta er fjórða blaðið í ár.

Blaðið viðgerð viðurskipti útróðrarmanna í grein: »Stríð útróðrarmanna«. Í greinini er ein skilgild frágreiðing um ráfiskagrunnin, sum tann týðningarmesta táttin í heildarloysnini. Ein grein er um oljuna og norska samfelagið. Tað, sum er farið fram í síðstum í SMS, fær eina gjølliga umtalu. Annars hevur Framin áður havt nakrar áhugaverdar greinir um solumiðstöðina og struktúrin í partafelagnum, ið stendur aftanfyri.

»Imperium Føroya Fiskasøla« nevnt ein kanning, sum Framin hevur gjørt yvir tey partafeløg, sum meir ella minni eru implisaraði í Fiskasøluni. Við loyvi frá Framanum prenta vit hana í SOSIALINUM í dag.

Fólk flest munnu hava varhugan av, at Føroya Fiskasøla (FF) er ein stovnur av stórum týðningi í føroyska samfelagnum. Fiskasølan hevur stórt vald í vinnulivinum og í samfelagnum yvirhevur.

Alment er heldur sjáldsamt at hoyra ella siggja, at teir blanda seg upp í viðurskipti, sum ikki beinleiðis hava við fisk ella selu av fiski at gera. Men tað sum sæst ella hoyrist er ikki alt.

Vit fara í hesi grein at royna at geva eina mynd av FF. Visa hvørji áhugamál hon hevur, hvørji menninir eru, sum sita í nevndini og stjórnini, og hvaðani teir koma. Sjálvandi verður henda mynd ikki fullkomin. Mang man vera, sum vit ongan kunneika hava um, og okkurt kunnu vit hava misskilt.

Men djúpari ein grevur, jú meira kemur undan kavi. Fleiri træðir koma fram í dagsins ljós, sum visa, hvussu persónarnir eru tengdir saman, hvussu teir hava áhugamál at røkja í stórum og týðandi pørtum av føroysku fiskivinnuni og -idnaðinum. Hetta verður sostatt bert ein fyribils mynd, sum roynir at taka nakrar atveinum týðandi tættunum fram.

Fiskasølan er skipað sum eitt lutafelag (andelsforening), har limirnir hava rættindi og skyldur í mun til tann umsetning, teir geva lutafelagnum. Ta dagliga leiðsluna hevur stjórnin saman við starvsnevndini. Harumframt er ein umboðsmannanevnd, sum verður vald av limunum.

Stjóri:

Birgir Danielsen, Tórshavn

Starvsnevnd:

Hans Erik Olsen, Klaksvík
Aksel Hansen, Tórshavn
Hans P. Johannesen, Tórshavn

Umboðsnevnd:

Klæmint Eliassen, Leirvík
Hans Erik Olsen, Klaksvík
Svend Thulesen, Klaksvík
Jákup Joensen, Løra
Axel Hansen, Tórshavn
Ingvarð Hejgaard, Saltangará
Hans P. Johannesen, Tórshavn
Johan Jacobsen, Vestmanna
Petur á Steig, Sandavágur
Georg Thomsen, Tvøroyri
Oddfríður Gregersen, Gøta

Í 1972 varð Føroya Sildasøla avtíkin sum sjálvstøðugur stovnur og lögð undir Fiskasøla sum ein serlig deild. Men Sildasølan hevur tó framvegis eina serliga nevnd. Henda nevnd man virka sum eitt uppskyoti til Fiskasøluna. Í nevndini í Føroya Sildasølu sita:

Debbs Christiansen, Tórshavn
Jørgen Hansen, Tórshavn
Niels J. Mortensen, Tvøroyri
Vit hava á miðsíðuni í hesum blaði sett eina strikumynd upp, sum visir okkum øll tey partafeløg, har hesir stjórar — og stjórn stjórnara: Birgir Danielsen — sita í nevnd.

Tilsamans havC hesir menn beinleiðis samband við 42 ymisk

partafeløg, sum tilsamans hava gott 39.000.000 kr. í partakapitali. Til samanberingar kann nevntast, at í Føroyum eru umleið 400 partafeløg við einum samlaðum partakapitali upp á knappar 110 milliónir kr. Av hesum sæst, at tað sum væntuligt var, eru tey stóru partafeløgini, sum hesir menn umboða. Umframt partafeløgini eru einstøk partsreiðari nevnd og eitt kommandittfelag. Tað er ógjørligt at visa, hvussu tey nógvu partsreiðariini standa í mun til fiskasølumennin, men einki er at ivast í, at fleiri skip á henda hátt standa undir beinleiðis ávirkan frá hesum monnum.

Millum tey nevndu partafeløgini finna vit eigararnar av teim størstu fiskavirkjunum í Føroyum. Bacalao, Kjølbro, Lynfrost og onnur. Á hesum virkjunum arbeidda tilsamans eini 700 fólk. Eini 5–600 fólk arbeidda á øðrum virkjunum, sum ikki standa í beinleiðis samband við fiskasølumennin. Við øðrum orðum ráða teir yvir meira enn helvtini av arbeiðsmegini á teim føroysku fiskavirkjunum.

Telja vit saman tey skip, partafeløgini hjá fiskasølumonnunum eiga, so koma vit til tað úrslit, at teir ráða beinleiðis yvir gott 10.000 bruttoregistratons-um av teimum umleið 40.000 BRT, sum eru í føroyska fiskiflotanum (útróðrarbátar roknaðir upp).

Hyggja vit at teimum skipum, sum eru í gerð ella eru kontraheraði, so er greitt, at júst hesir menn og hesi feløg eru væl umboðað. Teir byggja stórar trolarar, yvirdekkar linubátar

og reyðubátar. Sagt á annan hátt: koncentrationin fer at økja í komandi árum.

Um vit ganga listan leysliga íggjøgnum, so er at leggja merki til, at báðir bankarnir eru at finna, báðar saltsølurnar eru eisini við. Stórar heilsølur og handilsfyrirtekur. Óbeinleiðis koma hesir menn í samband við nógv stórra partar av føroyska vinnulivinum. Sum dømi kann nevntast, at Tórshavnar Skipasmiðja var meðstovnar av P. Gulakletti (sum eigur trolaran Hallarkletti), og Kjartan Mohr situr eisini í nevndini í partafelagnum. Ein annan nevndarlím í Tórshavnar Skipasmiðju Poul Mohr finna vit eisini í nevndini í Bacalao. Hetta visir okkum, at eitt vist samband er millum »Poul Hansen-menn og Tórshavnar Skipasmiðju. Men hesaferð eru ikki stundir at koma viðari henda vegin.

Hinvegin er tann kapitalur, sum hópast saman í Fiskasøluni eisini farin til verka. Saman við Tryggingarsambandinum setti

Framhald á síðu 6

Restorffs

Roynið EIN VÍKINGUR
— tygum royna
FLEIRI.

